

Prawa człowieka

Prawa dziecka i ucznia

Prawa człowieka zostały formalnie uznane za jeden z priorytetów społeczności międzynarodowej 50 lat temu, w grudniu 1948 roku, kiedy przyjęto Powszechną Deklarację Praw Człowieka. Zyskały one wówczas miano uniwersalnych zasad obejmujących wszelkie aspekty życia ludzkiego. Od czasu swego utworzenia, Organizacja Narodów Zjednoczonych nadzorowała tworzenie regulacji prawnych w dziedzinie praw człowieka, dokładając wszelkich starań, aby normy te przestały być jedynie etycznymi wskazówkami, lecz stały się powszechnie obowiązującym prawem. Kodyfikacja w dziedzinie praw człowieka została już w dużej mierze przeprowadzona. Obecnie ONZ koncentruje swoje wysiłki na wdrażaniu ustanowionych przez siebie uregulowań.

X. Trzy generacje praw człowieka

• I. Generacja

- prawo do życia
- wolność osobista
- prawo do prywatności
- prawo do posiadania własności
- równość wobec prawa
- prawo do sądu
- wolność słowa
- wolność wyznania i przekonań
- prawo udziału w wyborach
- wolność stowarzyszeń i zgromadzeń

• II. Generacja

- prawo do edukacji
- prawo do opieki zdrowotnej
- prawa do zabezpieczenia socjalnego
- prawo do pracy
- prawo do urlopu
- prawo do opieki nad matką i dziećmi
- prawo do korzystania z dóbr kultury

• III. Generacja

- prawo do rozwoju
- prawo do pokoju
- prawo do zdrowego środowiska naturalnego
- prawo do wspólnego dziedzictwa ludzkości
- prawo do pomocy humanitarnej
- prawo do informacji

A CO Z PRAWAMI MRÓWKI?

Prawa dziecka

• Konwencja o prawach dziecka

prawa osobiste

- ➔ prawo do życia i rozwoju
- ➔ prawo do posiadania statusu cywilnego
- ➔ prawo do uzyskania obywatelstwa
- ➔ prawo do rodziny
- ➔ wolność religii i przekonań
- ➔ wolność wypowiedzi, wyrażania poglądów i ich poszanowania stosownie do wieku dziecka
- ➔ wolność od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych, okrucieństwa
- ➔ wobec dziecka nie można orzekać kary śmierci ani kary dożywotniego więzienia

prawa socjalne i kulturalne

- ➔ prawo do ochrony zdrowia
- ➔ prawo do odpowiednich warunków życia
- ➔ prawo do wypoczynku
- ➔ prawo do nauki; nauka w zakresie szkoły podstawowej jest obowiązkowa i bezpłatna
- ➔ prawo do korzystania z dóbr kultury
- ➔ prawo do informacji
- ➔ prawo do znajomości swoich praw
- ➔ szczególne prawa dla dzieci upośledzonych fizycznie lub umysłowo, a także niedostosowanych społecznie

Przykłady łamania praw dziecka

Nawet we własnym domu spotykają się z przemocą i poniżaniem. Przyczyn jest wiele:

- alkoholizm,
- trudne dzieciństwo,
- zmiana w psychice spowodowane różnymi zdarzeniami z przeszłości i inne.

Dziecko takie boi się przebywać w domu, w którym powinno czuć się bezpiecznie.

Jak wynika z raportu UNICEF, każdego dnia Indie mogłyby się wzbogacać o 7 tysięcy dziewczynek. Jednakże w wielu tradycyjnych rodzinach hinduskich bardziej cenieni są synowie niż córki. Powodów jest kilka. Jednym z nich jest fakt, że dziewczynka musi zostać wyposażona przed ślubem w posag, którego koszt może zrujnować całą rodzinę. Innym z powodów jest prawo dziedziczenia majątku przez syna. W tradycji hinduskiej często uznaje się dziewczynkę za gorszą od chłopca. Pokutuje przekonanie, że kobieta jest gorsza od mężczyzny jako istota „nieświadoma”. Postrzega się je jako mniej inteligentne i niezdolne do wielu działań.

Zdarza się, że rodziny podpisują kontrakty małżeńskie swoich dzieci kiedy te są jeszcze niemowlętami. Nie jest niczym nadzwyczajnym ślub dzieci w wieku 10 lat i starszych. Tak szybkie wkroczenie w życie małżeńskie odbiera dzieciom szanse na normalne dorastanie. Dziewczynki, które obejmują obowiązki żony w tak młodym wieku, nie są w stanie rozwijać się normalnie. Są pozbawione beztroski dzieciństwa i wieku nastoletniego. Poza tym przeżywają one traumatyczne chwile z uwagi na brak świadomości. Skazuje je na analfabetyzm, finansową zależność i nieudolność.

Za najstraszniejsze i niedopuszczalne rodzaje pracy przymusowej dzieci UNICEF uważa pracę pod przymusem, niewolnictwo, prostytutkę, handel narkotykami, zmuszanie do nielegalnych czynności oraz narażanie dziecka na czynniki szkodliwe.

Szacuje się, że w Indiach wykorzystywanych do pracy jest 55 milionów dzieci. Tylko do prac w przemyśle bawełnianym wykorzystuje się niemal pół miliona dzieci. Indian Committee of the Netherlands (ICN) sporządził raport, z którego wynika, że tylko w indyjskim stanie Andhra Pradesh na polach bawełny pracuje około 247.000 dzieci. Około 25.000 dzieci indyjskich pracuje na polach bawełny dla Hindustan Lever Ltd. a 17.000 dzieci dla Mahyco. Czas pracy tych dzieci wynosi przeciętnie 13 godzin dziennie. Dzieci dostają dniówkę wysokości 20 rupii, czyli około 1 zł.

Podczas pracy dzieci narażone są na szkodliwe działanie pestycydów używanych do poprawy wydajności pól. Warunki pracy są bardzo ciężkie. Wykorzystywane dzieci są w wieku od 6 do 14 lat.

Dane statystyczne pochodzą z
raportów UNICEF, Amnesty
International oraz rządu Indii.
Źródła: UNICEF
Amnesty International
National Portal of India

W Angoli, Sierra Leone wojsko wykorzystuje dziewczynki poniżej 15. roku życia. Oprócz odbycia służby wojskowej, są wykorzystywane seksualnie, a w najlepszym wypadku zostają stałymi „nałożnicami” przywódców wojskowych. W wielu szkołach panuje nieformalne przyzwolenie dla przemocy seksualnej wobec dziewcząt.

Prawa ucznia

• **Prawa ucznia**

- **prawo do nauki**
- **prawo do zapoznania się z programem nauczania**
- **prawo do zapoznania się z zasadami oceniania i własnymi ocenami**
- **prawo do egzaminu sprawdzającego**
- **prawo do bezpieczeństwa**
- **prawo do ochrony przed przemocą i uciskami**
- **prawo do ochrony zdrowia**
- **prawo do higienicznych warunków nauki**
- **prawo do ochrony prywatności**
- **prawo do godności i netykalności osobistej**
- **wolność sumienia i wyznania**
- **wolność słowa**

Przykłady łamania praw ucznia

- nadmierna ilość prac klasowych - niezgodna ze statutem szkoły
- brak jasnych procedur, według których ukarany uczeń może się odwołać
- niewystarczająca informacja o prawach i obowiązkach ucznia
- nakładanie na ucznia kary polegającej na zawieszeniu w prawach - w praktyce zakaz przychodzenia do szkoły (niegodne z konstytucyjnym prawem do nauki i obowiązkiem kształcenia do 18 lat)

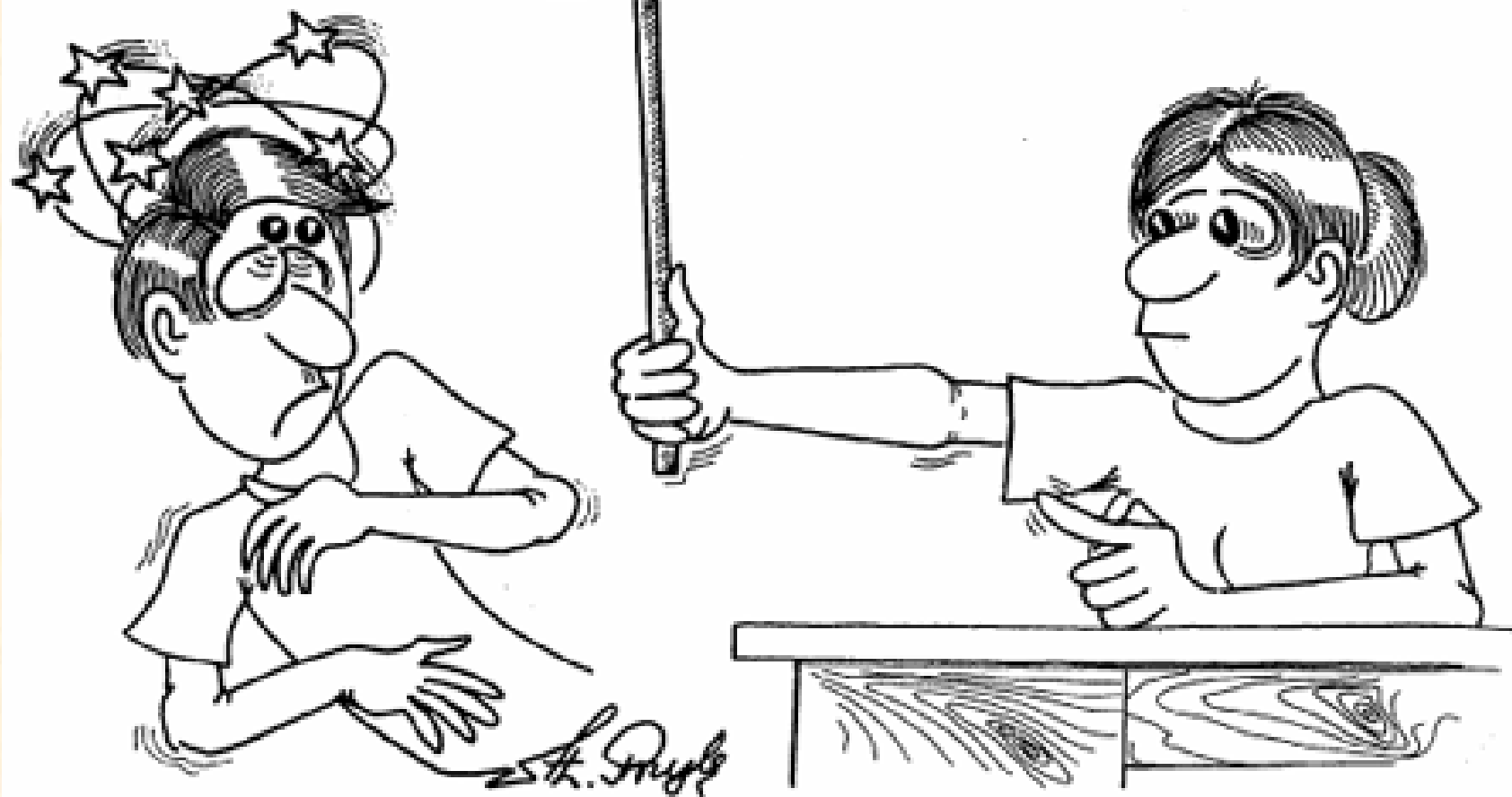

Uczniowie od gimnazjum do ogólniaka za najważniejsze swoje prawo uważają prawo do wyrażania opinii. Niestety - jak mówią - właśnie to prawo jest najczęściej łamane w szkołach, częściej niż prawo do przestrzegania zasad oceniania, do bezpieczeństwa, odpoczynku czy godności. Na szczęście tylko 17 procent uczniów nie może powiedzieć, co myśli przy nauczycielu, i nie chodzi tu tylko o niegrzeczne odnoszenie się do pedagoga. Powód jest prosty: to, co mówią, może być użyte przeciwko nim. 26 procent uczniów przyznało, że ich opinie miały wpływ na oceny wystawiane im przez nauczycieli.

UCZEŃ

=

CZŁOWIEK

Kenia

W Kenii stosowane są dotkliwe kary cielesne, skutkujące stłuczeniami, zranieniami, złamaniami, wybitymi zębami oraz skrajnymi przypadkami śmierci uczniów - za spóźnianie się, rozmowy na lekcji, noszenie brudnego mundurka, nie przygotowanie się do lekcji. Pracownicy szkoły rutynowo stosują kary cielesne, aby zaprowadzić dyscyplinę w klasie i ukarać dzieci, tworząc w ten sposób swoiste „szkolne przedstawienie”. Władze szkoły nie interweniują, by chronić prawa dzieci i zapobiec atakom ze strony innych uczniów.

Chiny

W czasie obchodów świątecznych w Chinach kilkaset dzieci w wieku od 6 do 17 lat zostaje, w ramach zajęć szkolnych, zabranych na publiczny wiec, aby obserwować egzekucje. Dzieci słyszą odczytane publicznie szczegóły zbrodni przestępców, a następnie są świadkami wykonania kary śmierci.

Problemy w szkołach

Dobiega już koniec października a koledzy z klasy mają już po 4 jedynki na czysto, niestety nie są one tylko za wiedzę lecz np, za hazard, lub za to że uczeń przypomniał profesorowi co robiliśmy na ostatniej lekcji.

Na bezpodstawnym wstawianiu jedynek się nie kończy, tzn. Koledzy którzy nie zaliczyli roku u tego pana doświadczają z jego strony głupich docinek typu " Ciekawe dlaczego nie zdałeś" lub przekonuje ich że tego roku też nie zaliczą. To nie wszystko kiedy nie ustawimy się pod klasą parami równo, lub ktoś ma przekrzywiony kołnierzyk od razu zapowiada że jest kartkówka. On sam stwierdził że uczeń idąc do odpowiedzi idzie po "papcia". Ostatnio kiedy nie przyszedł na lekcję a była to planowo nasza ostatnia lekcja, poszliśmy to zgłosić dyrektorowi czym był zdziwiony, lecz pan profesor na drugi dzień przyszedł do nas z pretensjami iż uciekliśmy z jego lekcji i pogorszyliśmy swoją sytuację.

Pomoce dla uczniów i dzieci

TRYB SKŁADANIA SKARG W RAZIE NARUSZENIA PRAW UCZNIA:

- uczeń ma prawo wnieść skargę do wychowawcy klasy, opiekuna Samorządu Uczniowskiego lub dyrektora szkoły, jeżeli zostały naruszone jego prawa. Skarga musi być rozpatrzona w ciągu 7 dni od jej wpłynięcia.
- spór uczeń – uczeń rozstrzyga wychowawca,
- spór uczeń – nauczyciel rozstrzyga dyrektor szkoły

Pomoc dla dzieci i uczniów

- Marek Michalak- Rzecznik Praw Dziecka

ul. Przemysłowa 30/32

00-450 Warszawa

telefon: (22) 583 66 00

fax: (22) 583 66 96

e- mail: rpd@brpd.gov.pl

Wykonały:

Klaudia Jendrysik

&

Kornelia Figurniak